

Predmet C-784/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

22. listopada 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Administrativen sad Varna (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

4. listopada 2019.

Tužitelj u glavnom postupku:

„TEAM POWER EUROPE” EOOD

Tuženik u glavnom postupku:

Direktor na Teritorialna direkcija na Nacionalna agencija za prihodite
– Varna

Predmet glavnog postupka

Tužba protiv odbijanja upravnog tijela da izda potvrdu o zakonodavstvu koje se primjenjuje na osobu koja u državi članici obavlja djelatnost zaposlene osobe za račun poslodavca koji ondje ima poslovni nastan i koju je taj uputio u drugu državu članicu kako bi tamo obavljao djelatnost zaposlene osobe za račun istog poslodavca.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Zahtjev za prethodnu odluku upućuje se na temelju članka 267. stavka 1. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) i odnosi se na tumačenje članka 14. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba) u vezi s člankom 12. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004

Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (u daljnjem tekstu: Osnovna uredba).

Prethodno pitanje

Treba li članak 14. stavak 2. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti tumačiti na način da, kako bi se moglo zaključiti da poduzeće za privremeno zapošljavanje redovno obavlja svoju djelatnost u državi članici u kojoj ima poslovni nastan, ono treba obavljati značajan dio djelatnosti ustupanja radnika za korisnike koji imaju poslovni nastan u istoj državi članici?

Zakonodavstvo i sudska praksa Europske unije

Članak 2. stavak 1., članak 11. stavak 1., članak 12. stavak 1. Uredbe br. 883/2004; članak 14. Uredbe br. 987/2009; presude Suda od 17. prosinca 1970., Manpower (C-35/70, EU:C:1970:120) i od 10. veljače 2000., FTS (C-202/97, EU:C:2000:75).

Nacionalno zakonodavstvo

Članak 51. stavak 1. i članak 52. stavak 1. Konstitucija na Republika Bulgaria (Ustav Republike Bugarske); članak 107.r stavak 1. i članak 107.s stavak 2. Kodeksa na truda (Zakonik o radu); članak 4. stavak 1. točka 1. i članak 9. stavak 1. točka 1. Kodeksa za socialnoto osiguryavane (Zakonik o socijalnom osiguranju); članak 2. stavak 1. Naredbe za služebnite komandirovki i specijalizaciji v čužbina (Uredba o upućivanju zaposlenih osoba i specijalizaciji u inozemstvu); članak 88., članak 90. stavak 2., članak 91. stavak 1., članak 92. stavak 1., članak 95. stavak 1. i članak 97. Danachno-osiguriteln procesualen kodeksa (Zakonik o postupku za poreze i socijalna osiguranja).

Kratki prikaz činjenica i postupka

- 1 Društvo „TEAM POWER EUROPE” EOOD (u daljnjem tekstu: tužitelj) osnovano je prema bugarskom pravu s predmetom poslovanja osiguravanje privremenog zaposlenja i posredovanje pri zapošljavanju u Bugarskoj i drugim državama. Tužitelj je pri bugarskoj Agencija po zaetostta (Zavod za zapošljavanje) registrirana za obavljanje djelatnosti osiguravanja privremenog zaposlenja i isto raspolaže odobrenjem za ustupanje radnika koje je izdala Agentur für Arbeit Düsseldorf (Zavod za zapošljavanje u Düsseldorfu, Njemačka) koja je dio njemačke Bundesagentur für Arbeit (Savezni zavod za zapošljavanje, Njemačka).
- 2 Tužitelj je 8. listopada 2018. sklopio ugovor o radu s bugarskim državljaninom (u daljnjem tekstu: radnik). U skladu s ugovorom tužitelj se obvezuje radnika uputiti

u Njemačku gdje će raditi za društvo „CLW Clausthaler Laser- und Werkstofftechnik“ GmbH (u daljnjem tekstu: stranka) pod vodstvom i nadzorom tog društva. Ugovorom se nadalje predviđa da će obveze radnika na radnom mjestu „rukovatelj strojem - obrada metala“ utvrditi korisnik u opisu njegovih zadataka. Tužitelj je obvezan radniku isplaćivati plaću.

- 3 Tužitelj je 9. svibnja 2019. Teritorialnoj direkciji na Nacionalna agencija po prihodite (Teritorijalna uprava Nacionalne agencije za javne prihode) – Varna podnio zahtjev za izdavanje potvrde da se na radnika tijekom razdoblja ustupanja primjenjuje bugarsko zakonodavstvo. U zahtjevu je tužitelj naveo da je tijekom razdoblja ustupanja radni odnos između radnika i tužitelja nastavio postojati, da je radnik od njega primao plaću i da mu je plaćao doprinose za socijalno i zdravstveno osiguranje.
- 4 Odlukom od 30. svibnja 2019. nadležno upravno tijelo odbilo je izdati zatraženu potvrdu uz obrazloženje da nisu ispunjene dvije kumulativne pretpostavke za to da bi se na radnika nadalje moglo primjenjivati bugarsko pravo socijalnog osiguranja jer nije održana izravna povezanost radnika i poslodavca i potonji ne obavlja znatan dio svoje djelatnosti na području Bugarske.
- 5 U pogledu na prvu pretpostavku upravno tijelo polazi od toga da unatoč tome što tužitelj kao poslodavac isplaćuje plaću nije održana izravna povezanost između njega i radnika jer se posao u skladu s ugovorom o radu obavlja za korisnika i pod njegovim nadzorom i vodstvom te on određuje obveze radnika. U pogledu druge pretpostavke upravno tijelo smatra da tužitelj ne obavlja znatan dio djelatnosti na području Bugarske jer je kao trgovačko društvo koje je registrirano u skladu sa Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost (Zakon o porezu na dobit, u daljnjem tekstu: ZDDS) prijavio isključivo obavljanje usluga s mjestom izvršenja u Njemačkoj i jer ne postoje podaci o ugovorima s ugovornim partnerima koji obavljaju djelatnost u Bugarskoj.
- 6 Tužitelj je u upravnom postupku podnio pritužbu protiv odluke kojom je odbijeno izdavanje zatražene potvrde. Odlukom od 11. lipnja 2019. Direktor na Teritorialna direkcija na Nacionalna agencija za prihodite – Varna (direktor Teritorijalne uprave Nacionalne agencije za javne prihode – Varna, u daljnjem tekstu: tuženik) odbio je prigovor i potvrdio odbijajuću odluku.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 7 Tužitelj smatra da su u ovom slučaju ispunjene obje kumulativne pretpostavke za izdavanje zatražene potvrde.
- 8 U pogledu prve pretpostavke ističe da između njega i radnika postoji „izravna povezanost” jer on kao poslodavac tom radniku isplaćuje plaću i ovlašten je prekinuti radni odnos u slučaju postojanja razloga za otkaz. Osim toga, korisniku je prema ugovoru o ustupanju radnika sklopljenom između njega i tužitelja zabranjeno radniku ponuditi obavljanje djelatnosti koja nije dogovorena

ugovorom, tako da samo tužitelj smije odrediti vrstu posla koji treba obavljati navedeni radnik. U pogledu druge pretpostavke tužitelj navodi da znatan dio svoje djelatnosti zapošljavanja, odabira i osiguravanja privremenih radnika obavlja na području Bugarske i da ostvarivanje prihoda na temelju poslova s klijentima koji poslovni nastan imaju izvan Bugarske ne znači da trgovačko društvo svoju djelatnost obavlja u inozemstvu.

- 9 Tuženik smatra da u tužiteljevu slučaju nije ispunjena nijedna od dviju navedenih pretpostavki. U pogledu izravne povezanosti između njega i radnika navodi da je ometena jer prema ugovoru o radu između tužitelja i radnika potonji za svojeg poslodavca ne obavlja poslove u Bugarskoj. Osim toga, ugovor je sklopljen u skladu s njemačkim pravom na temelju odobrenja nadležnog tijela u Njemačkoj, a ne na temelju tužiteljeve registracije pri Zavodu za zapošljavanje u Bugarskoj. U pogledu znatnog dijela tužiteljeve djelatnosti u Bugarskoj, tuženik smatra da tužitelj osim administrativnog i rukovodećeg osoblja nema radnike na području Bugarske i da njegovi prihodi u cijelosti potječu iz radnih odnosa u Njemačkoj.

Kratki pregled razloga zahtjeva za prethodnu odluku

- 10 Sud koji je uputio zahtjev smatra da je za odluku o sporu između stranaka potrebno tumačenje članka 14. stavka 2. Provedbene uredbe u vezi s člankom 12. stavkom 1. Osnovne uredbe.
- 11 U smislu članka 12. stavka 1. Osnovne uredbe na osobu koja obavlja djelatnost kao zaposlena osoba u državi članici za poslodavca koji ondje ima poslovni nastan i koju je poslodavac uputio u drugu državu članicu radi obavljanja posla za tog poslodavca, i nadalje se primjenjuje zakonodavstvo prve države članice ako su ispunjene dvije kumulativne pretpostavke, naime, kao prvo, izravna povezanost te osobe i poslodavca i, kao drugo, potonji redovno obavlja svoju djelatnost na području te države članice.
- 12 U pogledu druge pretpostavke potrebno je da poslodavac u skladu s člankom 14. stavkom 2. prvom rečenicom Provedbene uredbe „obavlja značajan dio djelatnosti, a ne samo poslove unutarnjeg upravljanja, na području države članice u kojoj ima poslovni nastan, uzimajući u obzir sve kriterije karakteristične za djelatnost koju obavlja poduzeće o kojemu je riječ” da bi se moglo zaključiti da u toj državi članici redovno obavlja svoju djelatnost. U skladu s člankom 14. stavkom 2. drugom rečenicom te uredbe „primijenjena mjerila moraju biti prilagođena posebnim značajkama svakog poslodavca i stvarnoj naravi djelatnosti koja se obavlja”.
- 13 Sudska praksa Administrativen sada (Upravni sud) – Varna koja se odnosi na to kada je ispunjena druga pretpostavka članka 12. stavka 1. Osnovne uredbe nije ujednačena. Proturječnost proizlazi iz različitog tumačenja članka 14. stavka 2. Provedbene uredbe, osobito u odnosu na pitanje na temelju kojih kriterija treba odrediti obavlja li poslodavac „značajan dio djelatnosti” u državi članici u kojoj ima poslovni nastan.

- 14 Kako bi se ocijenilo je li ispunjena druga pretpostavka članka 12. stavka 1. Osnovne uredbe moraju se uzeti u obzir svi kriteriji karakteristične za djelatnost poslodavca. U te se kriterije ubrajaju mjesto poslovnog nastana poslodavca; broj zaposlenih na poslovima upravljanja u državi članici njegove stalne poslovne jedinice, odnosno u drugoj državi članici u koju je uputio radnika; mjesto u kojem je zaposlio upućenog radnika; mjesto u kojem su sklopljeni ugovori s korisnicima; pravo koje se primjenjuje na ugovore koje poduzeće sklapa sa svojim radnicima odnosno svojim klijentima kao i prihod koji je u odnosnoj državi članici ostvaren tijekom dovoljno karakterističnog razdoblja (presuda Suda od 10. veljače 2000., FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, t. 42. i 43.).
- 15 Nije relevantna okolnost da upućeni radnici za korisnike obavljaju poslove različite od onih koji su dio glavne djelatnosti poduzeća koje ih zapošljava i koje ih upućuje. Prema tome, poduzeće za privremeno zapošljavanje redovno obavlja svoju poslovnu djelatnost u državi članici svojih poslovnih jedinica ako u toj državi redovno obavlja značajan dio djelatnosti (presuda od 10. veljače 2000., FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, t. 44. i 45.)
- 16 Međutim, iz navedenih presudi Suda ne može se zaključiti je li za ispunjenje druge pretpostavke iz članka 12. stavka 1. Osnovne uredbe dovoljno ako poslodavac ugovore o radu s radnicima koji su upućeni u drugu državu članicu sklapa u državi članici svoje stalne poslovne jedinice ili je potrebno da značajan dio ustupanja radnika obavlja za korisnika koji obavlja poslove na području države članice u kojoj poslodavac ima poslovni nastan.
- 17 Budući da tužiteljeva glavna djelatnost obuhvaća osiguravanje privremenog posla i posredovanje u zapošljavanju u Bugarskoj i drugim državama, čini se da je zbog navedenih razloga moguće tumačenje da je potrebno da se značajan dio njihovih ugovora sklapa i izvršava s korisnicima koji obavljaju djelatnost na području Bugarske, da bi se moglo zaključiti da tužitelj u Bugarskoj redovno obavlja djelatnost.
- 18 Drugo moguće tumačenje je da je za zaključak da tužitelj redovno obavlja djelatnost u Bugarskoj, neovisno o tomu što korisnici imaju poslovni nastan u Njemačkoj i da ondje obavljaju djelatnost te da su svi radnici upućeni na rad u njemačka poduzeća, dovoljno da je tužitelj registriran na području Bugarske i da u toj državi članici sklapa ugovore o radu s upućenim radnicima.